

ความคิดเกี่ยวกับตนเองและความรุนแรงในครอบครัว :
ศึกษากรณีนักเรียนอาชีวะชายที่ก่อเหตุทะเลาะวิวาท

นายจิติ พรหมศรี

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาสังคมศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาสังคมวิทยา ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา

คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2548

ISBN 974-14-2875-8

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

THE CONCEPT OF SELF AND DOMESTIC VIOLENCE : A CASE STUDY
OF MALE VOCATIONAL STUDENTS CONVICTED
OF AGGRAVATED ASSAULTS

Mr. Thiti Phromsom

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

For the degree of Master of Art Program in Sociology

Department of Sociology and Anthropology

Faculty of Political Science

Chulalongkorn University

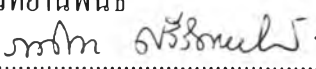
Academic Year 2005

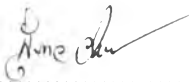
ISBN 974-14-2875-8

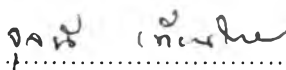
หัวข้อวิทยานิพนธ์ ความคิดเกี่ยวกับตนเองและความรุนแรงในครอบครัว : ศึกษากรณี
นักเรียนอาชีวะชายที่ก่อเหตุทะเลาะวิวาท
โดย นายจิติ พรหมสร
สาขาวิชา สังคมวิทยา
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุภาวดี มิตรสมหวัง

คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

..... คณบดีคณะรัฐศาสตร์
(ศาสตราจารย์ ดร. อมรา พงสาพิชญ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(อาจารย์ ดร. กาวิกา ศรีรัตนบัลล์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุภาวดี มิตรสมหวัง)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จุฬนี เทียนไทย)

จิติ พรหมสร : ความคิดเกี่ยวกับตนเองและความรุนแรงในครอบครัว : ศึกษากรณีนักเรียนอาชีวะชายที่ก่อเหตุทะเลาะวิวาท (THE CONCEPT OF SELF AND DOMESTIC VIOLENCE : A CASE STUDY OF MALE VOCATIONAL STUDENTS CONVICTED OF AGGRAVATED ASSAULTS)
 อ. ที่ปรึกษา : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุภาวดี มิตรสมหวัง จำนวนหน้า 169 หน้า. ISBN 974-14-2875-8.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงความคิดเกี่ยวกับตนเองในด้านความรุนแรงของนักเรียนอาชีวะชายที่ก่อเหตุทะเลาะวิวาทและกระบวนการสร้างความคิดเกี่ยวกับตนเองในด้านความรุนแรง และนำผลของการศึกษามาใช้ในการแก้ไขปัญหการก่อเหตุทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวะ

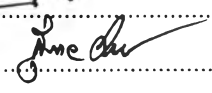
ระเบียบวิธีวิจัยที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้นำกระบวนการทัศนของการแสวงหาความรู้แบบธรรมชาติ (Naturalistic Inquiry) มาใช้ในการเก็บข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินโดยการเก็บข้อมูลจากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและการวิจัยภาคสนาม ด้วยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก การสังเกตการณ์ และแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักเรียนอาชีวะชาย อายุระหว่าง 15-18 ปี ที่มีประวัติการก่อเหตุทะเลาะวิวาทอย่างน้อยตั้งแต่ 5 ครั้งขึ้นไป และอยู่ในครอบครัวที่มารดาเป็นเหยื่อการใช้ความรุนแรงของบิดา จำนวน 10 ราย ผลการศึกษาได้ข้อสรุปดังนี้ คือ

1 นักเรียนอาชีวะชายอายุระหว่าง 15-18 ปี ที่มีประวัติการก่อเหตุทะเลาะวิวาทอย่างน้อยตั้งแต่ 5 ครั้งขึ้นไป และอยู่ในครอบครัวที่มารดาเป็นเหยื่อการใช้ความรุนแรงของบิดา มีความเห็นต่อความรุนแรงในระดับปานกลาง โดยมีความคิดว่าการใช้ความรุนแรงแก้ไขปัญหาคือเรื่องปกติ

2 การอบรมสั่งสอนให้ใช้ความรุนแรงของครอบครัว ประกอบด้วยตัวชี้วัด 5 ลักษณะ ได้แก่ การสอนให้ใช้กำลังแก้ไขปัญห การที่บิดาใช้ความรุนแรงต่อมารดา การใช้ถ้อยคำหยาบคายดูด่า การใช้คำสั่งหรือใช้กำลังบังคับให้ทำตามที่บิดามารดาต้องการ และการลงโทษเมื่อกระทำผิดด้วยความรุนแรง พบว่านักเรียนอาชีวะชายอายุระหว่าง 15-18 ปี ที่มีประวัติการก่อเหตุทะเลาะวิวาทอย่างน้อยตั้งแต่ 5 ครั้งขึ้นไป และอยู่ในครอบครัวที่มารดาเป็นเหยื่อการใช้ความรุนแรงของบิดาได้รับการอบรมสั่งสอนให้ใช้ความรุนแรงของครอบครัวในระดับมาก ทำให้มีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมใช้ความรุนแรง

3 การเลียนแบบจากความรุนแรงที่เกิดขึ้นในครอบครัว ประกอบด้วยตัวชี้วัด 5 ลักษณะ ได้แก่ การใช้กำลังตามที่ได้เห็นตัวอย่างจากบิดา การมีพฤติกรรมที่ก้าวร้าวจากการเห็นเหตุการณ์ความรุนแรงในครอบครัว การนำวิธีการแก้ปัญหาด้วยความรุนแรงไปใช้ การจำคำหยาบคายไปใช้ และการส่งเสริมให้ใช้ความรุนแรงของครอบครัว พบว่าชายนักเรียนอาชีวะชายอายุระหว่าง 15-18 ปี ที่มีประวัติการก่อเหตุทะเลาะวิวาทอย่างน้อยตั้งแต่ 5 ครั้งขึ้นไป และอยู่ในครอบครัวที่มารดาเป็นเหยื่อการใช้ความรุนแรงของบิดามีการเลียนแบบจากความรุนแรงที่เกิดขึ้นในครอบครัวในระดับมาก ทำให้มีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมใช้ความรุนแรง

ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา
 สาขาวิชาสังคมวิทยา
 ปีการศึกษา 2548

ลายมือชื่ออนิสิต.....
 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

4581120524 : MAJOR SOCIOLOGY

KEY WORD : SOCIALIZATION / CONCEPT OF SELF / DOMESTIC VIOLENCE /

THITI PHROMSORN : THE CONCEPT OF SELF AND DOMESTIC VIOLENCE : A CASE STUDY OF MALE VOCATIONAL STUDENTS CONVICTED OF AGGRAVATED ASSAULTS. THESIS ADVISOR : ASST.PROF. SUPARVADEE MITRSOMWANG, Ph.D. 169 pp. ISBN 974-14-2875-8.

This research is aimed at studying the self concept in violence aspect of male vocational students convicted of aggregated assaults and how such concept has been processed, and applying the results of this study to prevent fighting among male vocational students.

The naturalistic inquiry is used in accordance with documentary and field research. The data collection was carried out through in-depth interviews, observations and questionnaires with 10 male vocational students who committed no less than 5 aggravated quarrels and had been brought up in the families with mothers abused by fathers. The results of the research are as follows:

1 The male vocational students who committed no less than 5 aggravated quarrels and had been brought up in the families with mothers abused have perception in violence at a medium level. They think that violence is a normal solution of problems.

2 The socialization process which influences their use of violence are measured by 5 indicators namely the use of power to solve problems, the abuse of their mothers, the use of rude terms, the use of orders or forces to the child to do as the parents' wants, and the punishment by using force when the child is guilty, the result reveals that the male vocational students who committed no less than 5 aggravated quarrels and had been brought up in the families with mothers abused by fathers are likely to have behavior violently.

3 Aggressive imitation which are measured by 5 indicators namely repeating fathers' aggression behaviors, learning aggression behaviors from parents' performance in the families, utilizing their parents' violence conflict resolution methods, imitating the use of rude terms, and reinforcing to use violence family, was found to be high in the student who have been socialized through their indirect experiences with in their families.

Department Sociology and Anthropology
 Field of study Sociology
 Academic year 2005

Student's signature..... *Thiti P.*
 Advisor's signature..... *Suparvadee Mitso*

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เรื่อง “ความคิดเกี่ยวกับตนเองและความรุนแรงในครอบครัว : ศึกษากรณีนักเรียนอาชีวะชายที่ก่อเหตุทะเลาะวิวาท” ลุล่วงไปด้วยความกรุณาและความอนุเคราะห์อย่างยิ่งของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุภาวดี มิตรสมหวัง อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้คำแนะนำข้อคิดเห็นต่างๆ ตรวจสอบและแก้ไขข้อบกพร่องในการทำการวิจัยมาด้วยดีตลอด นอกจากนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณอย่างสูงต่อ อาจารย์ ดร. ภาวิกา ศรีรัตนบัลล์ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จุณิ เทียนไทย กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้เกียรติเป็นคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และได้เสียสละเวลาให้คำปรึกษาทางด้านวิชาการ เพื่อให้ทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้อย่างถูกต้องสมบูรณ์

ท้ายสุดนี้ คุณค่าและประโยชน์จากการวิจัยครั้งนี้ ขอมอบให้คณาจารย์ที่ได้อบรมสั่งสอนประสิทธิ์ประสาทความรู้ให้แก่ผู้วิจัย และขอกราบขอบพระคุณบิดามารดา ตลอดจนผู้ที่มีส่วนช่วยเหลือสนับสนุนและให้กำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์ทุกท่าน โดยเฉพาะกลุ่มนอกเฟรม @pantip.com ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อสังคมต่อไป

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
1.3 ขอบเขตของการศึกษา.....	3
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
2 แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	5
2.1 วัยรุ่น.....	5
2.1.1 ความหมายของวัยรุ่น.....	5
2.1.2 การกำหนดอายุของวัยรุ่น.....	5
2.1.3 พัฒนาการของวัยรุ่น.....	6
2.2 แนวคิดเรื่องความรุนแรง.....	8
2.2.1 ความหมายของความรุนแรง.....	8
2.2.2 ความรุนแรงกับวัยรุ่น.....	9
2.2.3 ปัจจัยที่สนับสนุนให้วัยรุ่นใช้ความรุนแรง.....	10
2.2.4 ความเป็นมาของการก่อเหตุทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวะ.....	10
2.2.5 การก่อเหตุทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวะในฐานะที่เป็นปัญหาสังคม.....	11
2.2.6 สาเหตุและแรงจูงใจของการก่อเหตุทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวะ.....	12
2.3 แนวคิดเรื่องความคิดเกี่ยวกับตัวเอง.....	14
2.3.1 ความหมายของความคิดเกี่ยวกับตนเอง.....	14
2.3.2 ความสำคัญของความคิดเกี่ยวกับตนเอง.....	15
2.3.3 การพัฒนาความคิดเกี่ยวกับตนเอง.....	16
2.4 แนวคิดเรื่องตัวตน.....	17

2.5 แนวคิดการขัดเกลาทางสังคม.....	18
2.5.1 ความหมายของการขัดเกลาทางสังคม.....	18
2.5.2 ประเภทของการขัดเกลาทางสังคม.....	19
2.5.3 กระบวนการขัดเกลาทางสังคม.....	19
2.5.4 เป้าหมายของการขัดเกลาทางสังคม.....	21
2.5.5 ตัวแทนที่ทำหน้าที่ขัดเกลาทางสังคม.....	22
2.6 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการขัดเกลาทางสังคม	23
2.6.1 แนวคิดเรื่องกลุ่มปฐมภูมิ.....	23
2.6.2 แนวคิดเรื่อง Mind Self and Society ของ George Herbert Mead.....	23
2.6.3 แนวคิดเรื่องวัฒนธรรมและบุคลิกภาพของ Magarat Mead.....	26
2.6.4 ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม.....	27
2.6.5 ทฤษฎีการสมาคมที่แตกต่าง.....	28
2.7 สถาบันครอบครัวในฐานะที่เป็นตัวแทนของกระบวนการขัดเกลาทางสังคม.....	30
2.7.1 การขัดเกลาทางสังคมของครอบครัว.....	30
2.7.2 รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว.....	32
2.8 แนวคิดเรื่องความรุนแรงต่อสตรีในครอบครัว.....	33
2.8.1 ความหมายของความรุนแรงต่อสตรีในครอบครัว.....	33
2.8.2 ประเภทของความรุนแรงต่อสตรีในครอบครัว.....	34
2.8.3 พัฒนาการของการกระทำความรุนแรงต่อสตรีในครอบครัว.....	34
2.8.4 สาเหตุของความรุนแรงต่อสตรีในครอบครัว.....	35
2.8.5 ผลกระทบของปัญหาความรุนแรงต่อสตรีในครอบครัว.....	36
2.9 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	37
2.9.1 งานวิจัยที่เกี่ยวกับเรื่องความคิดเกี่ยวกับตนเอง.....	37
2.9.2 งานวิจัยเกี่ยวกับการอบรมสั่งสอนให้ใช้ความรุนแรงจากครอบครัว	
และการเลียนแบบความรุนแรงที่เกิดขึ้นในครอบครัว	39
2.10 กรอบแนวคิดของการศึกษา.....	41
2.11 ข้อเสนอพื้นฐานเบื้องต้นของการศึกษา.....	42
2.12 นิยามศัพท์.....	42

3	ระเบียบวิธีวิจัย.....	45
3.1	วิธีการศึกษา.....	45
3.2	กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา.....	45
3.3	เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา.....	46
3.4	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	47
3.5	การวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูล.....	48
4	ผลการศึกษา.....	52
	ผู้ให้ข่าวสำคัญรายที่ 1 บิ๊ก (นามสมมติ).....	53
	ผู้ให้ข่าวสำคัญรายที่ 2 ดี (นามสมมติ).....	62
	ผู้ให้ข่าวสำคัญรายที่ 3 โม่ (นามสมมติ).....	71
	ผู้ให้ข่าวสำคัญรายที่ 4 วุฒิ (นามสมมติ).....	79
	ผู้ให้ข่าวสำคัญรายที่ 5 ปอน (นามสมมติ).....	88
	ผู้ให้ข่าวสำคัญรายที่ 6 แด (นามสมมติ).....	97
	ผู้ให้ข่าวสำคัญรายที่ 7 เบิ้ม (นามสมมติ).....	106
	ผู้ให้ข่าวสำคัญรายที่ 8 จอน (นามสมมติ).....	115
	ผู้ให้ข่าวสำคัญรายที่ 9 นก (นามสมมติ).....	123
	ผู้ให้ข่าวสำคัญรายที่ 10 เต้ (นามสมมติ).....	132
5	สรุปผลการศึกษา อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	141
5.1	สรุปและอภิปรายผลการวิจัย.....	141
5.3	ข้อค้นพบของการวิจัย.....	156
5.4	ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย.....	156
5.5	ข้อจำกัดของการวิจัย.....	157
5.6	ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป.....	157
	รายการอ้างอิง.....	161
	ภาคผนวก.....	165
	ภาคผนวก ก แบบสัมภาษณ์โครงการวิทยานิพนธ์.....	166
	ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	169

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 สาเหตุของการตกเป็นเหยื่อความรุนแรงของมารดา.....	142
2 ตารางแสดงค่าเฉลี่ยระดับความเห็นต่อความรุนแรงของผู้ให้ข่าวสำคัญในภาพรวม.....	144
3 ผลการศึกษาความเห็นต่อความรุนแรงของผู้ให้ข่าวสำคัญในแต่ละราย.....	146
4 ความเห็นของเพื่อนที่มีต่อผู้ให้ข่าวสำคัญในด้านการใช้ความรุนแรง.....	147
5 ความเห็นของบิดามารดาที่มีต่อผู้ให้ข่าวสำคัญในด้านการใช้ความรุนแรง.....	148
6 ผลการศึกษาในภาพรวมของการอบรมสั่งสอนให้ใช้ความรุนแรงของครอบครัว.....	149
7 ผลรวมของการอบรมสั่งสอนให้ใช้ความรุนแรงของครอบครัวในแต่ละราย.....	150
8 ผลการศึกษาในภาพรวมของการเลียนแบบความรุนแรงที่เกิดขึ้นในครอบครัว.....	152
9 ผลรวมของการเลียนแบบความรุนแรงที่เกิดขึ้นในครอบครัวในแต่ละราย.....	153